

**Centropa Alapítvány
2015 - Éves Beszámoló**

Áttekintés

Ez az éves beszámoló a Centropa Alapítvány 2015-ös tevékenységét mutatja be. Az év folyamán folytattuk azt a kitartó munkát, amelynek keretében innovatív oktatási programokon keresztül és tanárok aktív bevonásával segítjük megőrizni a 20. századi magyar zsidóság emlékeit. Sikeresen tovább bővítettük és fejlesztettük meglévő projektjeinket, megerősítettük és kiterjesztettük tanári hálózatunkat Magyarországon, és további új utakat kerestünk, hogy minél több magyar pedagógust és diákot vonjunk be és ismertessünk meg programjainkkal.

2015-ben az alábbi programokat valósítottuk meg:

- **Három szemináriumot szerveztünk** tanároknak. Májusban velünk már régebb óta együttműködő ún. veterán tanároknak hirdettünk meg programot, melyen 16 pedagógus vett részt, novemberben Hódmezővásárhelyen tartottunk szemináriumot 13 tanárnak, valamint decemberben egy egész hétvégés szemináriumot tartottunk Debrecenben 32 fő részvételével. Ezeknek a programoknak köszönhetően erősítettük együttműködésünket magyar pedagógusokkal és kiterjesztettük hálózatunkat olyan városokra, régiókra is, ahol eddig nem voltunk annyira ismertek. **További részletek a 3. oldalon.**
- **Vándorkiállításunk**, a "Történetek egy családi albumból" hét különböző oktatási és kulturális intézménybe látogatott el, melyek többségében diák tárlatvezetőket is képeztek. **További részletek a 4. oldalon.**
- 2015-ben harmadik alkalommal szerveztük meg **videó készítési versenyünket és a hozzá kapcsolódó éves díjátadó ünnepségünket**. A diákok által készült videók városuk zsidóságának történetét dolgozták fel angol és magyar nyelven. Májusban a legjobb diákcsapatok elismerésben részesültek egy ünnepélyes díjátadó keretén belül. Díjat nem csak a videót készítők kaptak, hanem minden tanár és diákjaik, akik az év során értékes oktatási projekteket valósítottak meg a Centropa anyagait és módszereit felhasználva. **Több információ az 5. oldalon**
- Folytattuk a **Café Centropa** néven futó, holokauszt túlélőknek szóló programunkat. Ez a program nagyon fontos és kivételes munkák során. Nem csak kulturális programokat szervezünk interjúalanyainknak, hanem rendszeresen találkozunk fiatal diákokkal, hogy beszélgessenek velük. Úgy véljük, a túlélőkkel való személyes találkozás teheti igazán emlékezetessé a történelem oktatást ebben a témakörben. Felejthetetlen alkalmak ezek az időseknek, a diákoknak és tanáraiknak egyaránt. **Több információ a 6. oldalon**

Szemináriumok tanároknak

2015-ben összesen három szemináriumot szerveztünk gyakorló pedagógusoknak. Ezek a szemináriumok segítettek abban, hogy egyrészt erősítsük a kapcsolatainkat és az együttműködéseinket már a hálózatunkban lévő tanárokkal, másrészt arra is lehetőséget adtak, hogy olyan pedagógusokat is bevonjunk tevékenységünkbe, akik korábban még nem hallottak a Centropáról, vagy nem volt alkalmuk részt venni programjainkon. Proaktív és az ügy iránt elkötelezett pedagógusok nélkül oktatási programjaink nem lehetnének sikeresek, hasznosak és hatékonyak.

Szeminárium veterán tanároknak: Ezt az eseményt májusban tartottuk az iskolaév vége felé. Azon partner pedagógusokat hívtuk meg erre az egész napos programra a Bálint Házba, akik az utóbbi időben a legtöbb aktivitást mutatták a Centropa anyagaival, és/vagy programjain. A tanárok bemutatták óraterveiket, már teljesített vagy még csak tervezés alatt álló oktatási projektjeiket. Ezen szemináriumok két fő szempontból nagyon fontosak:

1. Ily módon személyesen tudjuk nyomon követni a Centropa oktatási tevékenységében részt vevő tanárainkat; alapos visszajelzést kaphatunk tőlük arról, mennyire hasznosak oktatási anyagaink, vagy mennyire hatékonyak oktatási programjaink.
2. A veterán tanároknak szervezett közös programok megerősítik őket abban, hogy diákjaikat továbbra is értelmes oktatási projektekbe vonják be, iskolai eseményeket szervezzenek, és általában legyenek kezdeményezők és határozottak. Az ilyen programok továbbá közösségi élményt is nyújtanak nekik, melynek keretében megoszthatják tapasztalataikat, valamint közösen átbeszélhetik és tervezhetik munkájukat és az előttük álló kihívásokat.

A programon 16 pedagógus vett részt 8 különböző településről. A tanárok bemutatták tevékenységüket, közösen dolgoztak kisebb csoportokban, hogy megvitassák a magyar oktatási rendszerben tapasztalható legújabb kihívásokat, valamint arról is folytattak eszmecserét, hogyan tudnák a nagyon különböző kulturális és/vagy szociális háttérű iskolákban tanuló diákjaikat összehozni hasznos oktatási programok keretében. A program során a Történelemtanárok Egyletének elnöke is tartott egy interaktív workshopot. A 16 résztvevő tanárból 9-en valósítottak meg legalább egy oktatási projektet a 2015/2016-os tanév során, akik később a Közös Nevező oktatási programot tervező oktatási csapat szerves részévé is váltak.

Szeminárium tanároknak Hódmezővásárhelyen: November 11-én egy egész napos szemináriumot szerveztünk a hódmezővásárhelyi Holokauszt Emlékközponttal együttműködésben. Összesen 13 hódmezővásárhelyi általános-, illetve középiskolában tanító pedagógus vett részt a programon. A szeminárium után online kérdőívet töltöttünk ki a résztvevőkkel - íme a legérdekesebb adatok a visszajelzések alapján:

- 12 résztvevő a 13-ból még soha nem vett részt korábban holokauszt oktatással kapcsolatos képzésen
- A résztvevők döntő többsége (92 % - 12 résztvevő) szerint a Centropa személyes családtörténeteket felhasználó, valamint a holokauszt eseményein túlmutató és az egész huszadik századi zsidó történelmet szemlélő módszere nagyon hatékony megközelítése a témának
- A résztvevők 77%-a (10 tanár) úgy nyilatkozott, hogy mindenképpen elviszik diákjaikat, hogy vándorkiállításunkat Hódmezővásárhelyen megtekinthessék

Szeminárium Debrecenben: December 4 és 6 között 32 tanár számára tartottunk egész hétvégés szemináriumot Debrecenben. Lehetőséget kínálunk fel tanároknak, hogy bővítsék történelmi ismereteiket, online források segítségével ösztönözzük őket, együttműködési lehetőséget kínálunk számukra. Azért választottuk Debrecen a képzés helyszínéül, mert erősebb kapcsolatot szeretnénk volna kialakítani a vidéki tanárokkal. Azáltal, hogy mind a kiállításunkat és a szemináriumot is Debrecenbe vittük, új partnereket nyertünk meg magunknak, és szorosabbra fűztük a már meglévő partnereinkkel való kapcsolatainkat a térségben.

Íme, a legérdekesebb tények az online kérdőívünk visszajelzéseiből:

- 94%-a résztvevőknek úgy vélte, hogy a Centropa módszere, hogy személyes történeteket használ fel, hatással lehetnek diákjaikra;
- 81%-a a résztvevőknek úgy látta, hogy nagyon hasznos volt kisebb csoportokban óraterveken dolgozni a többi résztvevővel;
- 78 %-uk mondta azt, hogy szeretné a kiállítást iskolájába elvinni, mert ez a módszer, nagyon hatékony módja lehet a diákok motiválásának;
- 75 %-a résztvevőknek vallotta, hogy teljes mértékben hatékonyan tudott kollégáival kiscsoportokban óraterveken dolgozni.

Országjáró vándorkiállításunk

“Történetek egy családi albumból” a Centropa vándorkiállítása, amit az Amerikai Külügyminisztériummal és a budapesti Holokauszt Emlékközponttal együttműködésben hoztunk létre. A kiállítás nagy sikerrel járja az országot 2011 óta.

A kiállítás az alábbi tematikus egységek mentén épül fel: munka, iskola, katonaság, vallás, portrék, holokauszt, nyaralás, szabadidő. A látogatókat nagyméretű fotók fogadják, melyek 1890-1990 között készültek, és amelyek a Centropa magyar adatbázisának részét képezik. A kísérő szövegek kétnyelvűek, angol és magyar nyelven is olvashatóak.

2015-ben összesen 49 diák tárlatvezetőt képeztek partner pedagógusaink és a kiállítás az alábbi iskolákba és egyéb intézményekbe látogatott el:

- 2015 Január/Február - Budai Nagy Antal Gimnázium - Budapest
- 2015 Március/ Április - Unghváry László Szakiskola - Cegléd
- 2015 Április / Május - Sancta Maria Gimnázium - Eger
- 2015 Október / November - Szent László Gimnázium - Mezőkövesd
- 2015 November - Holokauszt Emlékközpont - Hódmezővásárhely
- 2015 December - Divinius Hotel (szemináriumra) - Debrecen

Videó készítési verseny és díjátadó ünnepség

Május 15-én több mint 100 Magyarország minden szegletéből érkezett tanárral és diákkal töltöttük a délutánt. A legjobb videókat, tanári óraterveket és projekteket díjaztuk. A Centropa Alapítvány ezt a különleges eseményt azoknak szervezte, akik a 2014/2015-ös tanévben bekapcsolódtak oktatási programjainkba és projektjeinkbe.

Összesen 13 diákcsoport vett részt (összesen 100 diák) 10 iskolából videó készítési versenyünkön, melynek keretében a diákok saját városuk, falujuk, zsidósággal kapcsolatos történeteit mondták el 5-10 perces videó film keretén belül. A filmek saját kutatásukon alapulnak, saját maguk által gyűjtött képek, maguk által írt forgatókönyv alapján. Nem csak magyarul, hanem angol nyelven is nézhetők a filmek, amit így más országok diákjai is megértenek és tanulhatnak belőle.

Összesen négy iskola fogadta vándorkiállításunkat és 49 diákot képeztek ki partner pedagógusaink. Ezen diákok mind elismerésben részesültek munkájukért. Partner pedagógusaink összesen nyolc óratervet nyújtottak be. Ezen túlmenően két pedagógus egyedi már megvalósított projekt terveikért kaptak elismerést. Ezen projektek mind a Centropa oktatási anyagait használták fel, vagy a Centropa oktatási programjai inspirálták őket.

Ezzel az eseménnyel meg szeretnénk volna köszönni a tanárok rendkívüli munkáját, valamint azt akartuk megmutatni, hogy milyen fontos szerepet játszanak az antiszemitizmus elleni harcban, és abban, hogy a diákok egy nyitottabb és toleránsabb magyar társadalomban éljenek. Rendkívül fontos, hogy elismerjük a tanárok és diákok munkáját, így ösztönözhetjük őket munkájuk folytatására.

Café Centropa

2015-ben összesen hat alkalommal szerveztünk kulturális összejöveteleket interjúalanyaink számára, és további öt alkalommal szerveztünk olyan programot, melynek keretében diákokkal találkoztak és beszélgettek. Ezek mindig rendkívüli alkalmak, amikor diákok kérdezhetnek az életükről és a holokauszt borzalmairól egyaránt. A 2015-ös évben az előző évekhez képest még inkább arra összpontosítottunk, hogy a Café Centropa programot minél inkább bevonjuk oktatási tevékenységünkbe. Ez egyedülálló és különleges lehetőség a diákoknak. Kérdéseket tudnak feltenni és személyes beszélgetést tudnak folytatni a túlélőkkel. A kulturális összejövetelek helyszíne a Bálint Zsidó Közösségi Ház volt Budapesten és a kezdeményezést megnyitottuk azon túlélők számára is, akik ugyan nem voltak a Centropa interjúalanyai, de szívesen vennének részt az eseményen. A diákokkal való találkozások többsége a fogadó iskolákban volt, három alkalommal vidéken is.